

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	16.08.2013
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.04.2015
Avaldamismärge:	RT I, 13.08.2013, 12

Nõuded kiirusmõõturi ja kiirusmõõtesüsteemi mõõteprotseduurile ning mõõtetulemuste töötlemisele

Vastu võetud 16.06.2011 nr 78
[RT I, 21.06.2011, 6](#)
jõustumine 01.07.2011

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
07.07.2011	RT I, 09.07.2011, 3	12.07.2011
09.08.2013	RT I, 13.08.2013, 8	16.08.2013

Määrus kehtestatakse [liiklusseaduse](#) § 199 lõike 6 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Kiirusmõõturid

- (1) Kiirusmõõtur käesoleva määruse mõistes on lasermõõtur või radarmõõtur.
- (2) Lasermõõtur on kiirusmõõtur, mille mõõtemetodi aluseks on valguskiirusega liikuva valgusimpulsi aja mõõtmine mõõtevahendist mõõteobjektini ja tagasi, kusjuures mõõteobjekti kiirus arvutatakse kahe valgusimpulsi aja erinevuse alusel.
- (3) Radarmõõtur on kiirusmõõtur, mille mõõtemetodi aluseks on väljasaadetud ja tagasipeegeldunud kõrgsageduslaine sageduse erinevuse mõõtmine sõltuvalt mõõteobjekti kiirusest (Doppleri efekt).

§ 2. Automaatne kiirusmõõtesüsteem ja salvestis

- (1) Automaatne kiirusmõõtesüsteem on statiivile, seisvasse sõidukisse või mõõtekabiini paigaldatud mõõtesüsteem, mis koosneb kiirusmõõtevahendist, dokumenteerimisseadmest ja vajalikest lisaseadmetest ning mis on ette nähtud sõidukiiruse mõõtmiseks ning lubatud sõidukiiruse ületamise andmete dokumenteerimiseks ja salvestamiseks.
- (2) Salvestis on automaatse kiirusmõõtesüsteemi salvestatud andmed lubatud sõidukiiruse ületamise juhtumi kohta.
- (3) Automaatne kiirusmõõtesüsteem võib salvestise automaatselt edastada töötlemiseks seaduse alusel loodud andmekogusse. Salvestise edastamisel peab see olema kaitstud kolmandate isikute eest.

§ 3. Sõidukiiruse mõõtmise üldnõuded

- (1) Kiirusmõõturiga sõidukiirust mõõtev ametnik peab olema läbinud mõõtevahendi kasutamiseks vajaliku väljaõppe.
- (2) Automaatne kiirusmõõtesüsteem peab sõidukiiruse mõõtmiseks olema nõuetekohaselt paigaldatud ja seadistatud. Automaatsele kiirusemõõtmisele, sealhulgas mõõtesüsteemi paigaldamisele ja seadistamisele kehtestatud nõuete järgimise tagab mõõtesüsteemi valdaja.

(3) Uute mõõtevahendite hankimisel korrigeeritakse enne nende kasutusele võtmist vajaduse korral mõõtevahendi kasutamise meetodikat.

(4) Mõõtevahendite kasutaja või valdaja peab arvestust kasutusel olevate ja kasutuselt kõrvaldatud mõõtevahendite üle ning tagab kasutuselt kõrvaldatud mõõtevahendite hoidmise kasutusel olevatest mõõtevahenditest eraldi.

§ 4. Automaatsele kiirusemõõtmisele kehtestatud nõuete rikkumine

Automaatse kiirusemõõtmise nõuete rikkumise tuvastamisel jõustunud halduskohtu otsusega muutuvad tühiseks kõik sellise rikkumise tulemusel tekkinud õiguslikud järeلمid.

2. peatükk

Kiirusmõõturiga sõidukiiruse mõõtmise mõõtemetoodika

§ 5. Metoodika reguleerimisala

Käesolevas peatükis sätestatud metoodika kohaselt mõõdetakse sõidukiirust radar- ja lasermõõturitega.

§ 6. Mõõtmise ettevalmistamine

(1) Mõõtmise ettevalmistamisel kontrollitakse, et kiirusmõõturi taatlus on kehtiv ja taatluskleebised ei ole vigastatud.

(2) Kiirusmõõtur seatakse töökorda vastavalt tootja kasutusjuhendile.

(3) Enne mõõtmise alustamist kontrollitakse välise vaatluse abil, et kiirusmõõturil ei ole nähtavaid vigastusi, mis võivad mõjutada mõõtetulemust.

(4) Iga päev enne mõõtetegevuse alustamist viiakse läbi järgmised testid:

- 1) kiirusmõõturi töökorras oleku kontrollimine vastavalt tootja kasutusjuhendile;
- 2) ekraani kontrollimine, kusjuures kiirusmõõturi skaalanumbrid peavad olema selgelt loetavad ja kõik ekraani kuvamisektorid peavad töötama;
- 3) lasermõõturil sihiku test ja nulltest.

§ 7. Kiirusmõõturite kasutamistingimused

(1) Mõõdetav kiiruste piirkond on 10 km/h kuni 250 km/h.

(2) Mõõtmisel peab olema tagatud kiirusmõõturit ümbritseva keskkonna temperatuuri vastavus tootja kasutusjuhendis esitatud tingimustele.

§ 8. Mõõtmise koht

Sõidukiirust ei ole lubatud mõõta:

- 1) tunnelis;
- 2) peeglilt;
- 3) tugeva vihma- või lumesaju või udu korral;
- 4) kui kiirusmõõturi ja mõõteobjekti vahel on segavaid mõjureid.

§ 9. Nõuded mõõtmistegevusele

(1) Mõõteobjekti kaugus kiirusmõõturist peab vastama kiirusmõõturi tüübikinnitustunnistuses või tootja kasutusjuhendis määratud piiridele.

(2) Radarmõõturi kasutamisel:

- 1) valitakse mõõtmiseks vastav mõõte- ja suunarežiim;
- 2) suunatakse mõõtur mõõteobjektile;
- 3) ei tohi mõõtmisel tekkiv Doppleri helisignaal olla katkendlik ja selle helikõrgus ei tohi muutuda hüppeliselt.

(3) Lasermõõturi kasutamisel:

- 1) suunatakse mõõtur mõõteobjektile sihiku abil;
- 2) ei tohi mõõtesignaali sihtmärgi alas olla teisi sõidukeid.

(4) Mõõtmise tulemusel kiirusmõõturi ekraanile ilmuv lugem säilitatakse kiirusmõõturi mälus, kui see on tehniliselt võimalik.

(5) Lõplikuks mõõtetulemuseks on kiirusmõõturi lugem, millest lahutatakse laiendmääramatus. Kiirusmõõturiga sõidukiiruse mõõtmise laiendmääramatused on esitatud määruse lisas 1.

(6) Varjatud liiklusjärelvalve käigus tuvastatud sõidukiiruse ületamise korral ei kohaldata lõike 4 nõuet, vaid kiirusmõõturi lugem teatatakse koos andmetega sõiduki margi, värvuse ja sõiduki registreerimisnumbri kohta emal asuvale politseiametnikule, kes peatab kiirust ületanud sõiduki ning alustab väärteomenetlust.

§ 10. Mõõtetulemuse protokollimine

- (1) Lisaks haldusmenetluse seaduses sätestatule kantakse mõõteprotokoll:
- 1) kiirusmõõturi lugem;
 - 2) keskkonnatingimused mõõtmisel;
 - 3) selle sõiduki asukoht teel, mille sõidukiirust mõõdeti;
 - 4) kiirusmõõturi paigaldus mõõtmise ajal (käes hoitud, statiivil, seisvas sõidukis, liikvas sõidukis jm);
 - 5) liikuvast sõidukist mõõtmise korral selle liikumine samas suunas või vastassuunas sõidukiga, mille sõidukiirust mõõdeti;
 - 6) liikuvast sõidukist radarmõõturiga, mis võimaldab mõõtmist erinevatel režiimidel, kasutatud mõõterežiim.

(2) Mõõtetulemust ei pea protokollima, kui mõõtetulemuse saamise aeg, koht, saamise viis, tehiohud või muud haldusmenetluse seaduses või käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed on riikliku järelvalve käigus foto- või videosalvestatud ning salvestiselt nähtavad.
[RT I, 13.08.2013, 8- jõust. 16.08.2013]

3. peatükk

Automaatse kiirusmõõtesüsteemiga sõidukiiruse mõõtmise mõõtemetoodika

§ 11. Metoodika reguleerimisala

Käesolevas peatükis sätestatud metoodika kohaselt mõõdetakse sõidukiirust laseril põhineva automaatse kiirusmõõtesüsteemiga (edaspidi *kiirusmõõtesüsteem*).

§ 12. Meetodi põhimõte

(1) Kiirusmõõtesüsteemi mõõtemetodi aluseks on valguskiirusega liikuva valgusimpulsi mõõtevahendist sõidukini ja tagasi levimise aja erinevuse mõõtmine ning selle alusel kiiruse arvutamine, seejärel arvutatud kiiruse võrdlemine pildikäivituse piirväärtusega ning piirväärtuse ületamisel salvestise koostamine.

(2) Pildikäivituse piirväärtus käesoleva metoodika mõttes on mõõtesüsteemi sisestatud sõidukiiruse väärtus, mille ületamise korral mõõtesüsteem salvestab juhtumi andmed. Pildikäivituse piirväärtus ei tohi olla väiksem väärtusest, mis saadakse asjaomasel teelõigul lubatud suurima sõidukiiruse väärtusele vastava laiendmääramatuse liitmisel.

(3) Mõõtmisel saadava sõiduki kiiruse väärtuse laiendmääramatused on esitatud määruse lisas 2.

§ 13. Kiirusmõõtesüsteemi kasutamistingimused

(1) Mõõdetav kiiruste piirkond on 10 km/h kuni 250 km/h.

(2) Mõõtmisel peab olema tagatud kiirusmõõtesüsteemi ümbritseva keskkonna temperatuuri vastavus tootja kasutusjuhendis esitatud tingimustele.

§ 14. Mõõtekoha valik ning seadme paigaldamine ja mõõtmiseks ettevalmistamine

(1) Kiirusmõõtesüsteemi paigaldab tüübikinnitustunnistuse nõuete ja tootja kasutusjuhendi kohaselt statiivile, sõidukisse või mõõtekabiini tootjalt või tootja volitatud esindajalt vastava väljaõppe saanud kvalifitseeritud personal (edaspidi *paigaldaja*).
[RT I, 09.07.2011, 3- jõust. 12.07.2011]

(2) Kiirusmõõtesüsteemi paigaldamisel ning justeerimisel kasutatakse metrooloogiliselt kontrollitud pikkusmõõtevahendeid.

(3) Kiirusmõõtesüsteemi paigalduse kohta vormistab paigaldaja kasutuselevõtu protokoll, milles märgib sõidukite kiiruse mõõtmise asukoha (koordinaadid), mõõtesuuna, peenjusteerimise ning kaamera reguleerimise andmed.

(4) Kiirusmõõtesüsteemi ettevalmistamisel mõõtmiseks sisestab paigaldaja mõõtesüsteemi osaks olevasse dokumenteerimisseadmesse järgmised andmed:

- 1) mõõtmise kohas lubatud suurim sõidukiirus, mis võib sõltuvalt kiirusmõõtesüsteemi asukohast olla erinevatel sõiduki kategooriatel (sõiduauto, veoauto) erinev;
- 2) pildikäivituse piirväärtus;
- 3) kiirusmõõtesüsteemi asukoht (tänavate nimi või number, tee kilomeeter, asukoha koordinaadid, sõidusuuna kirjeldus);
- 4) muud tootja kasutusjuhendis ette nähtud andmed.

§ 15. Kiirusmõõtesüsteemi ümberseadistamine

- (1) Igasugune kiirusmõõtesüsteemi seadistus ning kiirusmõõtesüsteemi asukoha muutmine dokumenteeritakse.
- (2) Kiirusmõõtesüsteemi valdaja peab enne iga seadistust kontrollima kiirusmõõtesüsteemi vigastamatust ning taatluse ja tüübikinnitustunnistuses osutatud kõigi taatlusmargiste kehtivust.

§ 16. Mõõtmine ja salvestise koostamine

Kiirusmõõtesüsteem arvutab kõikide teel liikuvate sõidukite sõidukiiruse. Kui sõiduki kiirus ületab vastavalt jälgitud sõiduki kategooriale (sõiduauto, veoauto) mõõtesüsteemi sisestatud pildikäivituse piirväärtust, fotografeerib või filmib mõõtesüsteem lubatud sõidukiirust ületanud sõiduki ja koostab salvestise.

§ 17. Mõõtetulemuse dokumenteerimine

Lubatud sõidukiiruse ületamise juhtumi salvestises peavad sisalduma järgmised andmed:

- 1) kiirusmõõtesüsteemi osaks oleva dokumenteerimisseadme unikaalne nimi või tähis;
- 2) salvestise unikaalne nimi või tähis;
- 3) lubatud sõidukiiruse ületamise juhtumi salvestamise aeg (kuupäev, kuu, aasta ja kellaaeg);
- 4) vähemalt üks kõrgresolutsioonis foto või video lubatud sõidukiirust ületanud sõidukist;
- 5) kiirusmõõtesüsteemi osaks oleva dokumenteerimisseadme asukoht (tänavate nimi või number, tee kilomeeter, asukoha koordinaadid, sõidusuuna kirjeldus);
- 6) suurim lubatud sõidukiirus;
- 7) mõõtmistel saadud sõiduki kiiruse väärtus;
- 8) mõõteobjekti sõidusuund (lähenev, kaugenev).

§ 18. Salvestise töötlemine

(1) Kiirusmõõtesüsteemi salvestis edastatakse kolmandate isikute eest kaitstult õigusaktiga volitatud asutusse automaatselt või sobiva andmekandjaga.

(2) Juhtumiantmete edastamise ja andmekogus töötlemise käigus korrigeeritakse mõõtmistel saadud sõiduki kiiruse väärtust, lahutades sellest laiendmääramatuse, mille abil saadakse lõplik mõõtetulemus.

4. peatükk Rakendussäte

§ 19. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. juulil 2011. a.

[Lisa 1](#) Kiirusmõõturiga mõõtmisel saadava sõiduki kiiruse väärtuse laiendmääramatused

[Lisa 2](#) Automaatse kiirusmõõtesüsteemiga sõidukiiruse mõõtmisel saadava sõiduki kiiruse väärtuse laiendmääramatused